

رابطه سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی با نگرش به روابط فرازنشویی در متأهلین شهر کرمانشاه

محسن حجت خواه*

استادیار دانشگاه رازی کرمانشاه

مژده محمدی

کارشناسی ارشد مشاوره

پیمان ولدبیگی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی با نگرش به روابط فرازنشویی در افراد متأهل شهر کرمانشاه انجام شد. در این پژوهش که از نوع همبستگی بود، ۶۰۰ نفر متأهل از شهر کرمانشاه با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند و پرسشنامه نگرش به روابط فرازنشویی، مقیاس ۵ عاملی شخصیت (NEO)، پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسال کولینز و رید (RAAS) و پرسشنامه بخشش ری را تکمیل کردند. داده‌ها توسط همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام تجزیه و تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان داد بین سبک‌های دلبستگی با نگرش به روابط فرازنشویی رابطه مثبت معنادار ($p < 0/01$) و بین ویژگی‌های شخصیتی، برونگرایی، گشودگی، سازگاری، وجدانی با نگرش به روابط فرازنشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد ($p < 0/01$). همچنین بین ویژگی شخصیتی، روان‌آزردگی با نگرش به روابط فرازنشویی رابطه مثبت معنادار ($p < 0/01$) و بین بخشودگی با نگرش به روابط فرازنشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد ($p < 0/01$). نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی همگی با هم توانایی تبیین ۳۱ درصد نگرش به روابط

* نویسنده مسئول

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱/۲۵

تاریخ تصویب: ۱۳۹۵/۱۲/۲۳

DOI: 10.22051/JWSPS.2017.9301.1171

فرازناشویی را دارند. با توجه به نتایج پژوهش، سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی می‌توانند نگرش به روابط فرازناشویی را تحت تأثیر قرار دهند.

واژگان کلیدی

دلبستگی؛ شخصیت؛ بخشودگی؛ روابط فرازناشویی

مقدمه و بیان مسأله

روابط فرازناشویی یکی از عوامل مهم تهدیدکننده عملکرد، ثبات و تدوام روابط زناشویی است، تحقیقات در این زمینه نشان می‌دهد که حدود یک سوم از مردان و یک چهارم از زنان احتمال دارد که حداقل یک بار در طی زندگی مشترک درگیر روابط فرازناشویی شوند (مارک^۱، جیسون^۲ و میل هاسن^۳، ۲۰۱۱). مثلاً با نگاهی به گذشته کسانی که درگیر چنین روابطی شده‌اند می‌توان شاهد بود که عوامل شخصیتی نظیر سطح پایین وظیفه‌شناسی (آویرام^۴ و آمیچای-همبورگر^۵، ۲۰۰۵) سطح بالای خودشیفتگی (آویرام و آمیچای-همبورگر، ۲۰۰۵؛ اتکینز^۶ و همکاران، ۲۰۰۱) سبک دلبستگی افراد (آندروود^۷، ۲۰۰۵) و عوامل بین فردی نظیر تعارضات زناشویی (آویرام و آمیچای-همبورگر، ۲۰۰۵؛ دوکان-مورگان^۸ و دوکان^۹، ۲۰۰۷) سوء مصرف مواد، الکل و دارو توسط یکی از زوج‌ها، عوامل جمعیت‌شناختی، (آویرام و آمیچای-همبورگر، ۲۰۰۵) خصوصاً میزان خودتمایز یافتگی زوجین (هرتلین و پیرسی^{۱۰}، ۲۰۰۵). همچنین افرادی که فرصت‌های مالی و شغلی مناسب‌تری دارند، میزان ارتکاب روابط فرازناشویی در آنها بیشتر است (اتکینز و همکاران، ۲۰۰۱). هر زوجی بنا به نوع تعهدات و محدودیت‌هایی که در رابطه خویش با یکدیگر توافق

1. Mark
2. Janssen
3. Milhausen
4. Aviram
5. Amichai-Hamburger
6. Atkins
7. Underwood
8. Docan-Morgan
9. Docan
10. Hertlein & Piercy

کرده‌اند، نگرش خاصی نسبت به روابط فرازنشویی دارند (زولا^۱، ۲۰۰۷). بر این اساس بانک و باکر^۲ (۱۹۹۵)، در پژوهش خود دریافتند که نگرش افراد نسبت به روابط جنسی فرازنشویی شاخص مهمی برای پیش‌بینی تمایل به روابط جنسی فرازنشویی است؛ چرا که این اعتقادات و ارزش‌ها، درگیری در روابط فرازنشویی را ترغیب یا منع می‌کنند (به نقل از علی‌تبار، قنبری، زاده محمدی و حبیبی، ۱۳۹۳).

برخی از پژوهشگران بر این باور هستند که مشکلات زنشویی در سبک‌های دلبستگی زوج‌ها ریشه دارند. از این رو کوباک، راکسچلو هازن^۳ (۱۹۹۴)؛ به نقل از خسروی، بلیاد، ناهیدپور و آزادی، (۱۳۹۰) پیشنهاد کردند که نشانه‌های آشفتگی زنشویی نشانه‌ای از دلبستگی نایمن است، بر این اساس صاحب‌نظران بسیاری مطرح کرده‌اند که دلبستگی نایمن می‌تواند برای تبیین روابط فرازنشویی به کار رود (جینفریو^۴، ۲۰۰۹). فیش^۵ (۲۰۱۰)، در پژوهش خود نشان داد که سبک‌های دلبستگی اضطرابی و اجتنابی هر دو با روابط فرازنشویی، رابطه معناداری دارند. طبق یافته‌های یومبول، کاویوسوگو گیم^۶ (۲۰۱۰) بین آسیب‌های دوران کودکی با خیانت ارتباط مثبت معناداری وجود داشت. آمیدون^۷ (۲۰۰۸) در بررسی خود نشان داد که افرادی با سبک دلبستگی ایمن در سطوح بالاتری از روابط عاطفی یا ترکیب شده در روابط فرازنشویی بی‌نام درگیر می‌شوند. پژوهشی که عبدی، خوش‌کنش، پورابراهیم و محمدی (۱۳۹۱) انجام دادند، حاکی از این بود که خیانت با سبک دلبستگی ایمن، همبستگی منفی و با سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا همبستگی مثبت دارد.

بررسی پیشینه پژوهش در زمینه عوامل مرتبط با روابط فرازنشویی نشان می‌دهد که شخصیت این افراد هم می‌تواند در روابط فرازنشویی نقش داشته باشد، تورلیوک و اسکاترو^۸ (۲۰۱۳)، نشان دادند که خیانت با وجود برونگرایی، اعتماد به نفس جنسی و گرایش مناسب

1. Zola
2. Buunk & Bakker
3. Kobak, Ruckdeschel & Hazan
4. Jeanfreau
5. Fish
6. Yumbul, Cavusoglu & Geyim
7. Amidon
8. Turliuc & Scutaru

به سمت تمایلات جنسی افزایش پیدا می‌کند. همچنین شایه^۱ (۲۰۰۹) نشان داد که برون‌گرایی با خیانت ارتباط مثبتی دارد، در حالی که با وجدان بودن با خیانت ارتباط منفی دارد. کی‌قبادی^۲ و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که ثبات هیجانی مردان، زمانی که احساس خطر کم‌تری راجع به خیانت همسر وجود داشت، برای خشونت علیه همسران‌شان عامل پیش‌بینی‌کننده‌ای بود. در حالی که با وجدان بودن، زمانی که خطر زیادی را درباره خیانت همسرشان احساس می‌کردند، خشونت علیه همسران را بهتر پیش‌بینی می‌کرد. باس و شاکلفورد^۳ (۱۹۹۷) در مطالعه خود نشان دادند که در عامل شخصیت زمانی که وجدان پایین باشد و خودشیفتگی شدید و روان‌پریشی بالا باشد، ارتباط قوی با آمادگی برای خیانت در طی سال اول ازدواج وجود دارد.

دستیابی به یک زندگی زناشویی رضایت‌بخش، مستلزم وجود تعدادی ویژگی از جمله توانایی اعتماد به دیگران و همکاری با آنهاست (لوی و بلات^۴، ۱۹۹۹؛ به نقل از لوولر-روو^۵، ۲۰۰۶). گوردون^۶ (۲۰۰۰) مطرح کرد که بخشش در موقعیت‌هایی اهمیت دارد که تعهدات زناشویی یا استانداردهای رابطه زیرپا گذاشته می‌شود. نتایج حاصل از پژوهش روپر^۷ (۲۰۱۲)، نشان می‌دهد رابطه منفی معناداری بین بخشش و نوشخوار فکری درباره خیانت وجود دارد. دیویس و گلد^۸ (۲۰۱۱) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که پشیمانی و ندامت همسر باعث کاهش اسنادهای ثابت و پایداری رفتار و افزایش همدلی و بخشش می‌شود. نتایج به دست آمده از پژوهش زندگی پور و همکاران (۱۳۸۷) بیان‌کننده آن است که بخشش اثر مثبت و معناداری بر سلامت زنان آسیب دیده از خیانت همسر دارد. از این رو افراد باید از توانایی تحمل، مقابله و کار بر روی اشتباهات و نقص‌های اجتناب‌ناپذیر همسرشان بهره‌مند باشند. در این میان، بخشش واکنشی است که اجازه می‌دهد، با وجود اشتباه‌ها، خیانت‌ها یا شکست‌ها رابطه ادامه

-
1. Shaye
  2. Kaighobadi
  3. Buss & Schackelford
  4. Levy & Belat
  5. Lowler-Row
  6. Gordon
  7. Roper
  8. Davis & Gold

یابد (فینچام^۱، ۲۰۰۰).

با توجه به مسائل ذکر شده، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی با نگرش به روابط فرازناشویی در متأهلان شهر کرمانشاه اجرا شد. و بر این اساس، فرضیه‌های پژوهش به این شرح بررسی شد:

۱. بین سبک‌های دلبستگی با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه وجود دارد.
۲. بین ویژگی‌های شخصیتی با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه وجود دارد.
۳. بین بخشودگی با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه وجود دارد.
۴. سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی، توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازناشویی را دارند.

روش پژوهش

از آنجا که می‌توان از نتایج پژوهش حاضر در جهت طرح‌ریزی یک چهارچوب برای کمک به زوجین و خانواده‌ها استفاده کرد، می‌توان آن را از نظر هدف و ماهیت تحقیق در رده پژوهش‌های کاربردی به حساب آورد، زیرا هدف پژوهش‌های کاربردی گسترش بیشتر مرزهای دانش یا فهم کامل‌تر از موضوعات مورد مطالعه است. به لحاظ نوع رابطه بین متغیرها، تحقیق حاضر توصیفی از نوع همبستگی است که هدف آن به طور کلی تبیین روابط بین پدیده‌ها و افزودن به دانش موجود در زمینه رابطه بین سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی با نگرش به روابط فرازناشویی است. جامعه آماری پژوهش شامل زنان و مردان متأهل شهر کرمانشاه در بهار ۱۳۹۴ بود که در محدوده سنی ۱۸ - ۴۵ سال قرار داشتند. از آنجایی که در پژوهش حاضر نگرش زوجین به روابط فرازناشویی بررسی شد و داشتن یا نداشتن روابط فرازناشویی در این پژوهش ملاک نبوده است، ملاک‌های ورود و خروج در این پژوهش عبارت بودند از: داشتن حداقل یک سال سابقه تأهل، ساکن شهر کرمانشاه بودن، داشتن حداقل سواد دیپلم و نداشتن سابقه ازدواج مجدد یا چند همسری، که قبل از اقدام به تکمیل پرسشنامه‌ها، مجریان آن را بررسی کردند.

در این پژوهش، از روش نمونه‌برداری خوشه‌ای چند مرحله‌ای استفاده شد که با توجه به

دقیق نبودن آمار جامعه با در نظر گرفتن نظر متخصصان و پژوهش‌های مشابه هر یک از مناطق شش‌گانه شهرداری کرمانشاه به عنوان یک خوشه در نظر گرفته شد و از میان هر خوشه یکصد و پنج نفر از هر منطقه به روش داوطلبانه انتخاب شد. پس از توضیحات کامل (شفافی، کتبی) و کسب رضایت آگاهانه، ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات در اختیار افراد قرار داده شد. در نهایت، با توجه به عواملی همچون مخدوش بودن پرسشنامه‌ها و ناتمام پرکردن تعدادی از آن‌ها، داده‌های ۶۰۰ پرسشنامه، تجزیه و تحلیل شد و از بین آن‌ها ۲۶۵ نفر مرد بودند (۴۴/۲ درصد) و ۳۳۵ نفر زن (۵۵/۸ درصد)، با میانگین سنی ۳۲/۶۲ و میانگین طول مدت زندگی ۹/۵۹ سال بودند. برای ارائه میانگین‌ها و انحراف استاندارد از آمار توصیفی و برای آزمون فرضیه‌ها در آمار استنباطی از ضریب همبستگی و رگرسیون استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS-۲۲ انجام شد. برای بررسی روابط بین متغیرها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و برای بررسی تأثیر متغیر مستقل بر وابسته نیز از رگرسیون چند متغیره استفاده شد.

ابزارهای استفاده شده در پژوهش به شرح زیر بودند:

۱. پرسشنامه نگرش به روابط فرازناشویی^۱، این مقیاس را ویتلی^۲ (۲۰۰۸)، برای بررسی نگرش به روابط فرازناشویی ساخته است. این مقیاس در ۱۲ گویه تنظیم شده است که در طیف ۷ درجه‌ای از به شدت موافقم (نمره ۷) تا به شدت مخالفم (نمره ۱)، نمره‌گذاری می‌شود. یافته پژوهش ویتلی (۲۰۰۸) حاکی از اعتبار مطلوب این نگرش‌سنج است، به طوری که آلفای کرونباخ حاصل از ضریب همسانی درونی ۰/۸۰ سنجیده شده است. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس نگرش به روابط فرازناشویی ۰/۷۱ برآورد شده است. ضریب بازآزمایی حاصل از پژوهش سیدهادی، علی تبار و همکاران (۱۳۹۳) نیز ۰/۸۷ گزارش شده است. برای بررسی روایی این آزمون در ایران، از روایی ملاکی (از نوع واگرا) استفاده شده است. به همین منظور، پرسشنامه جهت‌گیری مذهبی آلپورت به کار گرفته شده است. روایی واگرا با جهت‌گیری مذهبی درونی، ۰/۲۹ و با جهت‌گیری مذهبی بیرونی ۰/۱۶ به دست آمد

1. Attitudes toward Infidelity Scale

2. Whatley

(سیدهادی، علی تبار و همکاران، ۱۳۹۳).

۲. مقیاس دلبستگی بزرگسال^۱ (RAAS): کولینز و رید (کولینز و رید^۲، ۱۹۹۰ به نقل از پاکدامن، ۱۳۸۰) این مقیاس را ساخته‌اند و مشتمل بر ۱۸ ماده و سه زیر مقیاس نزدیکی، وابستگی و اضطراب است. که با سه سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی مطابقت دارد و بر اساس یک مقیاس پنج درجه‌ای سنجیده می‌شود. پاکدامن میزان پایایی این آزمون را با استفاده از روش آلفای کرونباخ در سبک دلبستگی ایمن ۰/۷۴، سبک اجتنابی ۰/۵۲ و در سبک دلبستگی مضطرب- دو سوگرا ۰/۲۸ گزارش کرده است (پاکدامن، ۱۳۸۰).

۳. پرسشنامه پنج عاملی شخصیت^۳ (NEO-FFI): شکل کوتاهی از پرسشنامه تجدید نظر شده NEO است. این پرسشنامه ۶۰ جمله دارد که ۵ بعد شخصیت بهنجار را اندازه‌گیری می‌کند. این ۵ بعد عبارت هستند از: روان‌رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، سازش پذیری و وظیفه‌شناسی. ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده از طرف مک‌کری و کاستا با میانگین ۰/۸۱ بین ۰/۷۴ تا ۰/۸۹ متغیر بوده است. حق‌شناس (۱۳۸۵) ضریب اعتبار بازآزمایی برای یک گروه نمونه ایرانی شامل ۲۰۸ دانشجوی را با سه ماه فاصله زمانی به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۷۹، ۰/۸، ۰/۷۵، ۰/۸۳ به دست آورد. در آزمون روایی همزمان این پرسشنامه با سه پرسشنامه ریخت‌مایرز بریگز، پرسشنامه شخصیتی مینه‌سوتا، و پرسشنامه تجدید نظر شده کالیفرنیا نیز رابطه بالایی مشاهده شده است. این یافته‌ها نشان‌دهنده روایی مناسب این پرسشنامه است (گروسی فرشی، ۱۳۸۰).

۴. پرسشنامه بخشش^۴: ری (۱۹۹۸؛ به نقل از ری^۵ و همکاران، ۲۰۰۱)، مقیاس ۱۵ گویه‌ای بخشش را تدوین کرد. پاسخ‌ها در ۵ مرحله لیکرت از «به شدت» تا «اصلاً» طراحی شدند. در این مقیاس میزان بخشش به سه سطح کم، متوسط و زیاد طبقه‌بندی شده، که صفر تا ۲۱ نشان‌دهنده بخشش کم؛ ۲۲ - ۴۲ نشان‌دهنده بخشش متوسط؛ و ۴۳ - ۶۵ نشان‌دهنده بخشش زیاد است. ری، این معیار را با معیار سنجش بخشش انرایت مقایسه کرد. همبستگی به دست

-
1. Revised Adult Attachment Scale
  2. Collins & Read
  3. Neo-Five Factor Inventory
  4. Forgiveness Scale
  5. Rye

آمده به شیوه هم‌تاسازی نسبتاً بالا بود ($r = 0/75 - 0/50$) (ری و همکاران، ۲۰۰۱). در پژوهش خسروی و همکاران (۱۳۹۰) نیز مقدار آلفای به دست آمده ۰/۸۳ است که حاکی از دقت بالای آزمون است.

یافته‌های پژوهش

در جدول ۱ میانگین و انحراف معیار چهار متغیر ویژگی‌های شخصیتی، سبک‌های دلبستگی، بخشودگی و نگرش به روابط فرازناشویی، به همراه زیر مقیاس‌های آن نشان داده شده است.

جدول ۱: اطلاعات توصیفی برای متغیرهای پژوهش

متغیرها	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
ویژگی‌های شخصیت	۶۰۰	۱۰۴	۱۶۶	۱۳۱/۳۰	۱۲/۲۰۱
روان‌آزردگی	۶۰۰	۴	۳۹	۲۴/۲۳	۵/۷۹۵
برون‌گرایی	۶۰۰	۱۲	۳۹	۲۴/۱۷	۴/۹۶۱
گشودگی	۶۰۰	۱۱	۳۹	۲۴/۳	۴/۳۵۰
سازگاری	۶۰۰	۸	۴۲	۲۶/۸۰	۵/۱۲۱
وجدانی	۶۰۰	۱۶	۴۸	۳۱/۳۸	۶/۰۴۰
کل دلبستگی	۶۰۰	۲۱	۵۸	۴۱/۰۵	۶/۴۶۷
دلبستگی ایمن	۶۰۰	۵	۲۱	۱۳/۴۲	۲/۹۹۵
دلبستگی اجتنابی	۶۰۰	۴	۲۳	۱۴/۴۷	۳/۶۱۴
دلبستگی اضطرابی	۶۰۰	۰	۲۳	۱۳/۱۵	۳/۹۹۰
بخشودگی	۶۰۰	۲۱	۷۹	۴۳/۰۸	۹/۶۳۳
فقدان احساس منفی	۶۰۰	۱۰	۵۲	۲۶/۵۲	۶/۹۹۱
وجود احساس مثبت	۶۰۰	۳	۲۵	۱۴/۳۲	۵/۴۴۴
نگرش به روابط فرازناشویی	۶۰۰	۱۲	۸۷	۳۳/۵۱	۱۰/۸۲۳

در این قسمت فرضیه‌های پژوهش مطرح شده و با استفاده از روش آماری-تحلیلی مناسب آزمون می‌شوند. روش‌های آماری مورد استفاده شامل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیره بودند.

جدول ۲ یافته‌های مربوط به بررسی فرضیه‌های اول را نشان می‌دهد. براساس داده‌های جدول، بین سبک‌های دلبستگی با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه مثبت معناداری وجود

دارد ($p \leq 0/01$).

جدول ۲: آزمون همبستگی پیرسون برای رابطه بین سبک‌های دلبستگی و نگرش به روابط فرازناشویی

کل دلبستگی	دلبستگی ایمن	دلبستگی اجتنابی	دلبستگی اضطرابی	
**/۲۵۰	**/۱۲۳	/۰۵۰	**/۲۶۸	همبستگی
/۰۰۰	/۰۰۳	/۲۲۲	/۰۰۰	سطح معناداری
۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	تعداد

نگرش به روابط
فرازناشویی

** رابطه در سطح ۰/۰۱ معنادار است. * رابطه در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

جدول ۳ یافته‌های مربوط به بررسی فرضیه دوم است که نشان می‌دهد بین ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی (-۰.۲۹۹)، گشودگی (-۰.۱۲۱)، سازگاری (-۰.۲۵۰)، وجدانی (-۰.۳۷۱) با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد ($p \leq 0/01$). بدین معنا که با افزایش برون‌گرایی، گشودگی، سازگاری و وجدانی میزان نگرش به روابط زناشویی کاهش می‌یابد. همچنین نتایج نشان می‌دهد بین ویژگی شخصیتی روان‌آزردگی با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه مثبت معناداری وجود دارد ($p \leq 0/01$).

جدول ۳: آزمون همبستگی پیرسون برای رابطه بین ویژگی‌های شخصیت و نگرش به روابط فرازناشویی

ویژگی‌های شخصیت	روان‌آزردگی	برون‌گرایی	گشودگی	سازگاری	وجدانی	
** -۰/۳۷۵	** /۱۶۵	** -۰/۲۹۹	** -۰/۱۲۱	** -۰/۲۵۰	-۰/۳۷۱	همبستگی
/۰۰۰	/۰۰۰	/۰۰۰	/۰۰۳	/۰۰۰	/۰۰۰	سطح معناداری
۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	تعداد

نگرش به روابط
فرازناشویی

** رابطه در سطح ۰/۰۱ معنادار است. * رابطه در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

جدول ۴ یافته‌های مربوط به بررسی فرضیه سوم است که نشان می‌دهد بین خرده مقیاس فقدان احساس منفی بخشودگی با نگرش به روابط فرازنشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد ($p \leq 0/01$). بدین معنا که با افزایش فقدان احساس منفی میزان نگرش به روابط فرازنشویی کاهش می‌یابد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که بین وجود احساس مثبت با نگرش به روابط فرازنشویی رابطه مثبت معناداری وجود دارد ($p \leq 0/01$).

جدول ۴: آزمون همبستگی پیرسون برای رابطه بین بخشودگی و نگرش به روابط فرازنشویی

فقدان احساس		بخشودگی		همبستگی	رابطه فرازنشویی به نگرش
وجود احساس مثبت	منفی	مثبت	منفی		
**/۱۵۸	**-/۱۱۸	-/۰۰۹			
/۰۰۰	/۰۰۴	/۸۲۲		سطح معناداری	
۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰		تعداد	

** رابطه در سطح ۰/۰۱ معنادار است. * رابطه در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

بر اساس فرضیه چهارم برای پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی براساس سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی از تحلیل رگرسیون چند متغیره از شیوه گام به گام نیز استفاده شد، که نتایج جدول ۵، نشان می‌دهد که پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی در هشت گام انجام می‌شود که در گام هشتم متغیرهای سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی همگی با هم می‌توانند ۳۱ درصد تغییرات مربوط به نگرش به روابط فرازنشویی را پیش‌بینی کنند. ضرایب رگرسیونی برای پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی در جدول ۶ آمده است.

جدول ۵: خلاصه نتایج پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیت و بخشودگی به شیوه گام به گام

گام	R	R ^۲	R ^۲ تعدیل شده	F	سطح معناداری
۱	^a /۳۹۷	/۱۵۸	/۱۵۶	۱۱۱/۹۴۲	/۰۰۰۱
۲	^b /۴۶۸	/۲۱۹	/۲۱۶	۸۳/۷۲۸	/۰۰۰۱
۳	^c /۵۰۵	/۲۵۵	/۲۵۱	۶۸/۰۷۳	/۰۰۰۱
۴	^d /۵۲۶	/۲۷۷	/۲۷۲	۵۶/۹۱۴	/۰۰۰۱
۵	^e /۵۴۱	/۲۹۳	/۲۸۷	۴۹/۱۴۲	/۰۰۰۱
۶	^f /۵۴۸	/۳۰۰	/۲۹۳	۴۲/۳۳۸	/۰۰۰۱
۷	^g /۵۵۵	/۳۰۸	/۳۰۰	۳۷/۶۳۳	/۰۰۰۱
۸	^h /۵۵۹	/۳۱۳	/۳۰۴	۳۳/۶۴۴	/۰۰۰۱

نتایج جدول ۶، بیان‌کننده آن است که برای پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی در گام اول ویژگی شخصیتی وجدانی با بتای ۰.۳۹۷- توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی را دارد، در گام دوم سبک دلبستگی اضطرابی نیز وارد معادله می‌شود و در این گام ویژگی شخصیتی وجدانی و سبک دلبستگی اضطرابی به ترتیب با بتای ۰.۳۷۴- و ۰.۲۴۹. توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی را دارد، در گام سوم ویژگی شخصیتی برون‌گرایی نیز وارد معادله می‌شود و همچنین ویژگی شخصیتی وجدانی، سبک دلبستگی اضطرابی و ویژگی شخصیتی برون‌گرایی به ترتیب با بتای ۰.۳۰۹-، ۰.۲۴۸- و ۰.۲۰۱- توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی را دارند، در گام چهارم سبک دلبستگی ایمن نیز وارد معادله می‌شود و همچنین ویژگی شخصیتی وجدانی، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی و سبک دلبستگی ایمن به ترتیب با بتای ۰.۳۲۲-، ۰.۲۴۶-، ۰.۱۹۶- و ۰.۱۴۷. توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی را دارند، در گام پنجم از زیر مقیاس بخشودگی، وجود احساس مثبت نیز وارد معادله می‌شود و همچنین در این گام ویژگی شخصیتی وجدانی، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، سبک دلبستگی ایمن و زیر مقیاس بخشودگی، وجود احساس مثبت به ترتیب با بتای ۰.۳۲۴-، ۰.۲۳۰-، ۰.۱۸۱-، ۰.۱۶۸- و ۰.۱۳۰. توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازنشویی را دارند، در گام ششم از زیر مقیاس بخشودگی فقدان احساس منفی نیز وارد

معادله می‌شود و در این گام ویژگی شخصیتی وجدانی، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، سبک دلبستگی ایمن، زیر مقیاس‌های بخشودگی، وجود احساس مثبت و فقدان احساس منفی به ترتیب با بتای -۰.۳۲۵ ، -۰.۲۱۰ ، -۰.۱۸۱ ، -۰.۱۵۷ ، -۰.۱۴۸ و -۰.۰۹۰ توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازناشویی را دارند، در گام هفتم ویژگی شخصیتی گشودگی نیز وارد معادله می‌شود و در این گام ویژگی شخصیتی وجدانی، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، سبک دلبستگی ایمن، زیر مقیاس‌های بخشودگی، وجود احساس مثبت، فقدان احساس منفی و ویژگی شخصیتی گشودگی به ترتیب با بتای -۰.۳۲۴ ، -۰.۲۱۶ ، -۰.۱۶۳ ، -۰.۱۵۲ ، -۰.۱۴۴ ، -۰.۱۰۸ و -۰.۰۹۴ توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازناشویی را دارند، در گام هشتم سبک دلبستگی اجتنابی نیز وارد معادله می‌شود و در این گام نیز ویژگی شخصیتی وجدانی، سبک دلبستگی اضطرابی، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی، سبک دلبستگی ایمن، زیر مقیاس‌های بخشودگی، وجود احساس مثبت و فقدان احساس منفی، ویژگی شخصیتی گشودگی و سبک دلبستگی اجتنابی به ترتیب با بتای -۰.۳۱۶ ، -۰.۲۱۵ ، -۰.۱۶۹ ، -۰.۱۳۵ ، -۰.۱۶۷ ، -۰.۱۱۹ ، -۰.۰۹۳ و -۰.۰۷۷ توان پیش‌بینی نگرش به روابط فرازناشویی را دارند.

جدول ۶: ضرایب رگرسیونی برای پیش‌بینی نگرش به روابط فرازناشویی (به شیوه رگرسیون گام به گام)

گام	متغیرهای پیش‌بین	B	β	t	سطح معناداری
۱	وجدانی	-/۶۹۱	-/۳۹۷	-۱۰/۵۸۰	/۰۰۰
۲	وجدانی	-/۶۵۱	-/۳۷۴	-۱۰/۲۹۴	/۰۰۰
	دلبستگی اضطرابی	/۶۵۶	/۲۴۹	۶/۸۵۰	/۰۰۰
۳	وجدانی	-/۵۳۷	-/۳۰۹	-۸/۲۲۳	/۰۰۰
	دلبستگی اضطرابی	/۶۵۴	/۲۴۸	۶/۹۸۹	/۰۰۰
	برون‌گرایی	-/۴۲۶	-/۲۰۱	-۵/۳۷۹	/۰۰۰
۴	وجدانی	-/۵۶۱	-/۳۲۲	-۸/۶۷۶	/۰۰۰
	دلبستگی اضطرابی	/۶۴۹	/۲۴۶	۷/۰۳۴	/۰۰۰
	برون‌گرایی	-/۴۱۵	-/۱۹۶	-۵/۳۰۳	/۰۰۰
	دلبستگی ایمن	/۵۱۷	/۱۴۷	۴/۲۰۸	/۰۰۰
۵	وجدانی	-/۵۶۴	-/۳۲۴	-۸/۸۰۵	/۰۰۰
	دلبستگی اضطرابی	/۶۰۷	/۲۳۰	۶/۵۹۲	/۰۰۰
	برون‌گرایی	-/۳۸۳	-/۱۸۱	-۴/۹۲۱	/۰۰۰

گام	متغیرهای پیش‌بین	B	β	t	سطح معناداری
	دل‌بستگی ایمن	/۵۹۰	/۱۶۸	۴/۷۸۸	/۰۰۰
	وجود احساس مثبت	/۲۵۰	/۱۳۰	۳/۶۵۲	/۰۰۰
۶	وجدانی	-/۵۶۵	-/۳۲۵	-۸/۸۶۲	/۰۰۰
	دل‌بستگی اضطرابی	/۵۵۳	/۲۱۰	۵/۸۶۶	/۰۰۰
	برون‌گرایی	-/۳۸۴	-/۱۸۱	-۴/۹۵۶	/۰۰۰
	دل‌بستگی ایمن	/۵۵۱	/۱۵۷	۴/۴۵۱	/۰۰۰
	وجود احساس مثبت	/۲۸۵	/۱۴۸	۴/۰۹۴	/۰۰۰
	فقدان احساس منفی	-/۱۳۶	-/۰۹۰	-۲/۴۸۶	/۰۱۳
۷	وجدانی	-/۵۶۴	-/۳۲۴	-۸/۸۹۴	/۰۰۰
	دل‌بستگی اضطرابی	/۵۷۰	/۲۱۶	۶/۰۶۷	/۰۰۰
	برون‌گرایی	-/۳۴۵	-/۱۶۳	-۴/۳۸۲	/۰۰۰
	دل‌بستگی ایمن	/۵۳۴	/۱۵۲	۴/۳۴۴	/۰۰۰
	وجود احساس مثبت	/۲۷۸	/۱۴۴	۴/۰۰۹	/۰۰۰
	فقدان احساس منفی	-/۱۶۲	-/۱۰۸	-۲/۹۲۸	/۰۰۴
	گشودگی	-/۲۲۷	-/۰۹۴	-۲/۶۲۳	/۰۰۹
۸	وجدانی	-/۵۴۹	-/۳۱۶	-۸/۶۲۹	/۰۰۰
	دل‌بستگی اضطرابی	/۵۶۷	/۲۱۵	۶/۰۵۰	/۰۰۰
	برون‌گرایی	-/۳۵۷	-/۱۶۹	-۴/۵۴۱	/۰۰۰
	دل‌بستگی ایمن	/۴۷۶	/۱۳۵	۳/۷۶۷	/۰۰۰
	وجود احساس مثبت	/۳۲۲	/۱۶۷	۴/۴۵۱	/۰۰۰
	فقدان احساس منفی	-/۱۷۹	-/۱۱۹	-۳/۲۱۰	/۰۰۱
	گشودگی	-/۲۲۵	-/۰۹۳	-۲/۶۰۰	/۰۱۰
	دل‌بستگی اجتنابی	/۲۲۴	/۰۷۷	۲/۰۶۶	/۰۳۹

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تبیین روابط بین پدیده‌ها و افزودن به دانش موجود در زمینه رابطه بین سبک‌های دل‌بستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی با نگرش به روابط فرازناشویی بود. یافته‌ها نشان داد که بین سبک‌های دل‌بستگی با نگرش به روابط فرازناشویی رابطه

مثبت وجود دارد. این یافته همسو با پژوهش فیش (۲۰۱۰)، یومبول و همکاران (۲۰۱۰) و عبدی، خوش‌کنش، پورابراهیم و محمدی (۱۳۹۱) بود و با پژوهش‌های آمیدون (۲۰۰۸) ناهمسو بود. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که بزرگسالان دارای سبک دلبستگی ایمن آن دسته از افرادی هستند که یک حس مثبت نسبت به خود و درک مثبتی از دیگران دارند و از لحاظ اجتماعی اعتماد به نفس بیشتری دارند و موفق‌تر هستند (کان، نورمن، ولبورن و کاپلون، ۲۰۰۸). کسانی هستند که نگاه مثبتی از خود دارند (اضطراب پایین) و دیگران را مثبت درک می‌کنند (اجتناب پایین) در روابط خود احساس امنیت می‌کنند (کن، نورمن، ولبورن و کالهن، ۲۰۰۸؛ به نقل از حاتمی، فتحی، گرجی و اسماعیلی، ۲۰۱۱). اما مطالعات در زمینه ارتباط بین عقاید و رفتارهای جنسی در میان افراد با دلبستگی اضطرابی - دو سوگرا پیچیده‌تر می‌شود. بوگارت و سادوا^۲ (۲۰۰۲) دریافتند که سبک دلبستگی اضطرابی - دو سوگرا نسبت به سبک دلبستگی اجتنابی و ایمن بیشتر وارد روابط خیانت‌آمیز می‌شوند، این دسته از افراد بیشتر تجارب جنسی زود هنگام دارند، در طی زندگی خود با بیش از یک نفر هستند. با این حال پژوهش دیگری نشان داده است که این افراد روابط فرازناشویی را در زندگی زناشویی قبول ندارند (برنان و شیور، ۱۹۹۵؛ سیمپسون و گانگستد، ۱۹۹۱؛ به نقل از آمیدون، ۲۰۰۸). شاید به دلیل تمایل به افزایش صمیمت و وابستگی، این افراد از یک طرف تلاش به پایبندی در روابط خود را دارند و از طرف دیگر در صورتی که نتوانند نیازهای وابستگی خود را در روابط فعلی خود تأمین کنند به دنبال وابستگی، خارج از روابط فعلی خود هستند.

یافته‌های پژوهش حاضر، در زمینه رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با نگرش به روابط فرازناشویی نشان داد بین این دو متغیر رابطه منفی معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از آزمون این فرضیه با نتایج پژوهش‌های انجام شده قبلی از قبیل پژوهش‌های شایه (۲۰۰۹)، کی‌قبادی و همکاران (۲۰۰۹) و باس و شاکلفورد (۱۹۹۷) همسو است و با یافته‌های تورلیوک و اسکاترو (۲۰۱۳) و شایه (۲۰۰۹) ناهمسو بود. در تبیین این یافته با اشاره به پژوهش اسمیت و باس (۲۰۰۰) که در بررسی خود دو بخش مجزا در پایبندی روابط (روابط خیانت‌آمیز و بی‌بند و باری جنسی) و تفاوت‌هایی را در انواع ویژگی‌های شخصیتی بین این دو بخش متوجه

-
1. Can, Norman, Welbourne & Calhoun
  2. Bogaert & Sadava

شدند. بدین صورت که، ۲ مؤلفه کلیدی در روابط پرخطر جنسی به گونه متفاوتی با ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی و سازگاری و با وجدان بودن همراه است (اسمیت، ۲۰۰۲؛ اسمیت و باس، ۲۰۰۱؛ به نقل از اسمیت، ۲۰۰۴). بنابراین، می‌توان این گونه بیان کرد که خیانت جنسی با سازگاری پایین (کاستا و مک کرا، ۱۹۹۲؛ گرازیان و وایزبرگ، ۱۹۹۷؛ به نقل از فیشر و آرون، ۲۰۱۰)، با وجدان بودن پایین و انطباق روحی نداشتن با همسر همراه است (وایزمن و همکاران، ۲۰۰۷؛ به نقل از همان). در واقع زوجینی، که میزان پایینی از باوجدان بودن و سازگاری پایین داشتند، تمایل بیشتری برای روابط فرا زناشویی پیدا می‌کردند (شکل‌فورد، بسر و گوتز، ۲۰۰۸). بر اساس داده‌های موجود به نظر می‌رسد وجدان کم و سازگاری پایین بیشترین ارتباط را با خیانت پیدا می‌کنند.

یافته دیگر این فرضیه نشان داد بین ویژگی شخصیتی روان‌آزردگی با نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه مثبت معناداری وجود دارد که این یافته با پژوهش‌های شایه افروز و همکاران (۲۰۰۹) ناهمسو بود. در تبیین این یافته می‌توان این گونه بیان کرد که با وجود ناهمسو بودن پژوهش‌ها با یافته پژوهش حاضر، برخی از مطالعات حاکی از این است، افرادی که نمره بالایی در روان‌آزردگی می‌آورند، تمایل بیشتری برای داشتن نگرش‌های سهل‌گیرانه‌تری درباره روابط جنسی دارند (لامیراس، فرناندز و رودریگز کاسترو، ۲۰۰۳) و تمایلات جنسی بی‌بند و بار آنها، راهی برای مقابله با این احساس آنها است (کوپر، آگوکا و شلدون، ۲۰۰۰). پس بر اساس پژوهش‌های انجام‌شده بین روان‌آزردگی و رفتارهای بی‌بند و بار جنسی، می‌توان انتظار داشت که در بین روان‌آزردگی و روابط فرا زناشویی هم تا حدودی ارتباط وجود داشته باشد.

یافته پژوهش حاضر در زمینه رابطه بین بخشودگی با نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه منفی معناداری نشان داد. این یافته با پژوهش‌های روپرا^۱ (۲۰۱۲)، دیویس و گلد^۲ (۲۰۱۱) و زندگی پور و همکاران (۱۳۸۷) همسو است. در تبیین این یافته با اشاره به اینکه بخشودگی به عنوان یک مداخله مؤثر برای مشکلاتی از قبیل خشم و افسردگی، مسائل و مشکلات در ارتباط با خانواده اصلی، آسیب‌های جنسی، اختلالات شخصیت، احساس گناه،

---

1. Roper

2. Davis & Gold

طلاق و خیانت به کار می‌رود. افزون بر این، بخشودگی کیفیت روابط زناشویی را به گونه مثبت پیش‌بینی می‌کند (پالری، رگالیا و فینچم، ۲۰۰۵). در کل می‌توان این‌گونه بیان کرد که بخشودگی به بهبود کیفیت روابط می‌انجامد و این پیشرفت در بهبود شامل کاهش پرخاشگری‌های روانی، تعارض‌های زناشویی و روابط فرازناشویی نیز است.

نتایج حاصل از بررسی فرضیه چهارم نشان داد که هر سه متغیر پیش‌بین (سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی) بخشی از واریانس نگرش به روابط فرازناشویی را تبیین می‌کند. در تبیین نتیجه مذکور می‌توان بیان کرد که سبک دلبستگی در طی عمر فعال باقی می‌ماند و به عنوان یک اصل، چگونگی ارتباط با همسر را تعیین می‌کند. بنابراین، می‌توان انتظار داشت کسانی که سبک‌های ناایمن دارند، الگوهای متفاوتی را در روابط صمیمانه به نمایش می‌گذارند. همچنین رابطه فرازناشویی و تمایل به داشتن بیش از یک شریک جنسی با تفاوت‌های فردی مرتبط و ویژگی‌های شخصیتی متغیر مناسبی برای پیش‌بینی روابط فرازناشویی هستند. طبق گزارش اتکینز (۲۰۰۳)، افرادی که تجربه خیانت داشته‌اند، به میزان بیشتری بی‌ثباتی، خودشیفتگی و نگذراندن وقت با همسر را نشان می‌دهند و شخصیت افراد دارای رابطه فرازناشویی با افراد فاقد رابطه مذکور متفاوت هستند. همچنین میزان بخشودگی هم نگرش به روابط فرازناشویی را پیش‌بینی می‌کند. نتایج پژوهش‌ها نشان داد که بین میزان بخشودگی، کمال‌گرایی، صمیمیت و رضایت از زندگی رابطه معناداری وجود دارد (سفرزاده، ۲۰۱۱؛ ترزا، وینسونیو، نتو و گیراد، ۲۰۰۳). بنابراین، با افزایش میزان بخشودگی، فرد به سمت کنترل بیشتر زندگی حرکت کرده و احساسات منفی کم‌تری نسبت به همسرش پیدا می‌کند. بنابراین، بخشودگی باید بخشی از رابطه همسران و خانواده باشد. که این پیشرفت در بهبود، باعث کاهش پرخاشگری‌های روانی و تعارض‌های زناشویی نیز است.

از محدودیت‌های این پژوهش این بود که نمونه پژوهش حاضر از میان زوجین شهر کرمانشاه انتخاب شده بود. بنابراین، توجه به تفاوت‌های فرهنگی در تعمیم یافته‌ها ضرورت دارد. همچنین به دلیل محدودیت در یافتن نمونه مورد نظر، کلیه افراد بدون توجه به وضعیت اقتصادی-اجتماعی آن‌ها مدنظر قرار گرفتند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های مشابهی در

---

1. Safarzadeh

2. Teresa, Vinsonneau, Neto & Girard

سایر خرده فرهنگ‌ها انجام شود و پژوهشی با همین عنوان با در نظر گرفتن وضعیت اقتصادی- اجتماعی افراد انجام شود.

مهم‌ترین کاربرد عملی این پژوهش اصلاح سبک دلبستگی والدین و آموزش روش‌های صحیح ارتباط برقرار کردن با کودک برای پیشگیری از روابط فزاینده‌ی این کودکان در آینده است. گام بعدی تشخیص زودرس کودکان و نوجوان دارای سبک‌های ناایمن و اصلاح سبک‌های دلبستگی آن‌ها از طریق مشاوران، آموزگاران و والدین است. همچنین برنامه‌های آموزشی خصوصاً برای مربیان مهدهای کودک و معلمان مقاطع ابتدایی و راهنمایی برای تشخیص و برخورد مؤثر با این کودکان در جلوگیری از مشکلات آتی آن‌ها در نظر گرفته شود و نهایتاً اینکه درمانگران و مشاوران ازدواج می‌توانند با در نظر گرفتن این زمینه مهم زمینه‌ساز تفاهم هر چه بیشتر زوجین و کاهش هر چه بیشتر احتمال آسیب به ساختار خانواده باشند.

منابع

- پاکدامن، شهلا (۱۳۸۰). بررسی ارتباط بین دلبستگی و جامعه‌طلبی در نوجوانی، پایان‌نامه دکترای روانشناسی، دانشگاه تهران، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- حق‌شناس، حسن (۱۳۹۳). روانشناسی شخصیت: آزمون‌های نئو، آزمون سرشت و منش، اختلالات شخصیت، شیراز: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز.
- خسروی، زهره، بلیاد، محمدرضا، ناهیدپور، فرزانه و آزادی، شهذخت (۱۳۹۰). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی، بخشش و تعارضات زناشویی در زوج‌های مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر کرج، جامعه‌شناسی زنان، ۲(۳): ۶۱-۷۹.
- زندپیور، طیبه، شفیع‌نیا، اعظم و حسینی، فاطمه (۱۳۸۷). رابطه بخشش خیانت همسر و سلامت روان زنان متأهل. تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره، ۷(۲۸): ۵۳-۶۶.
- عبدی، محمدرضا، خوش‌کنش، ابوالقاسم، پورابراهیم، تقی و محمدی، روح‌الله (۱۳۹۱). بررسی سبک دلبستگی و رضایت زناشویی افراد متأهل درگیر خیانت اینترنتی، فصلنامه مطالعات روانشناختی - اجتماعی زنان، ۸(۳): ۱۵۸-۱۳۵.
- علی‌تبار، سیدهادی، قنبری، سعید، زاده محمدی، علی و حبیبی، مجتبی (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین روابط جنسی پیش از ازدواج با نگرش به روابط فرازناشویی، فصلنامه خانواده‌پژوهی، ۱۰(۳۸): ۲۶۷-۲۵۵.
- گروسی‌فرشی، میرتقی (۱۳۸۰). رویکردی نوین در ارزیابی شخصیت، کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت، تبریز: جامعه پژوه.

- Ahmadifaraz, M., Abedi H., Azarbarzin, M. (2014). The Experiences of Employed Women Related to their Maternal Role: A Phenomenological Qualitative Research. *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 3(2):137-148.
- Ahmadnia, Sh. (2004). Effects of Employment on Women's Health. *Social Welfare Quarterly*, 3(12): 157-178.
- Javanmard Paghaleh, Sh. (2012). *The Relationship between Work-Family Conflict with Personality Variables & Well-Being according to Working Time Patterns in Industrial Environments*. Master's Thesis, University of Isfahan.

- Khodabakhsh, M., Mansuri, P. (2010). A Comparative Analysis of the Frequency and Depth of Job-Burnout among Male & Female Nurses. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences*, 30(14): 40-42.
- Shafiabadi, A., Ehyakonandeh, M., Sodani, M. (Fall 2012). Relationship between Emotional Intelligence & Job-Burnout of the Behbahan Islamic Azad University Married Employees. *Quarterly Journal of Career & Organizational Counseling*, 4(11): 66-77.
- Farhadi, A., Movahedi, Y., Mohamadzadegan, R., Nalchi, M., Darai, M. (2013). The Relationship between Work-Family Conflict with Job-Burnout Dimensions & Turnover Intention among Female Nurses. *Iran Journal of Nursing*, 26(84): 34-43.
- Oreizy Samani, H.R., Zakerfard, M.S. (2010). Relationship between Work-Family Conflict & Organizational Citizenship Behavior within the Mediator Role Framework of Procedural Justice. *Journal of Family Research*, 6(1): 23-41.
- Kouhpayeh Zadeh, J., Aghilinejad M., Kabir Mokamelkhah, E., Golabadi, M. (2011). Professional Burnout and Related Factors in Employees of Ex-Iran University of Medical Sciences' Faculties in 2010. *Razi Journal of Medical Sciences*, 18(90): 27-36.
- Mohamadi Mahmui, A. (2012). *The Effect of Work-Family Conflict on Turnover Intention due to Job Burnout as a Mediator*. Master's Thesis, Allameh Tabatabai University.
- Maghsudi, S., Bostan, Z. (2004). Domestic & Social Problems Caused by the Simultaneous Household & Sociological Roles of Working Women in Kerman. *Women Studies (Sociological & Psychological)*, 2(5):129-150.
- Miri Ashtiani, S.H. (2012). Investigating Work-Family Conflict in Hamkaran System Employees & its Relationship with Job-Related Variables. Master's Thesis, University of Tehran.
- Nouri, J. (2002). Comparison of the Physical, Psychological & Social Action of the Housewives & Working Mothers in Tehran & Its Relation with Family Functioning. Master's Thesis, Allameh Tabatabai University.

نویسندگان

سید محسن حجت خواه

چاپ حدود بیست مقاله علمی - پژوهشی؛ ارائه بیش از شصت مقاله در کنفرانس‌ها و کنگره‌های بین‌المللی؛ هدایت و مشاوره بیش از ۳۰ پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری؛ تألیف و ترجمه چندین عنوان کتاب.

مژده محمدی

چاپ بیش از چهار مقاله علمی - پژوهشی؛ انجام و اجرای کارگاه‌های ارتقاء سلامت روان، مهارت‌های زندگی، آموزش پیش از ازدواج، آموزش خانواده و....

پیمان ولدبیگی

چاپ بیش از چهار مقاله علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی؛ ترجمه چندین عنوان کتاب در زمینه روانشناسی و مشاوره؛ ویراستاری چندین کتاب در حوزه‌های روانشناسی، مشاوره و....

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

***The Relationship Between Attachment Styles,
Personality Traits, and Forgiveness to The
Attitude Towards Extramarital Relations in The
Married Couples of The City of Kermanshah***

Mohsen Hojat khah¹
Mojedeh Mohmadi²
Payman Valad Beygi³

Abstract

Purpose: The aim of this study was to determine the relationship of the attachment styles, personality traits, and forgiveness to the attitude toward extramarital relations in the married couples of the city of Kermanshah. **Method:**In this study that was made in the form of correlation analysis, 600 married people of Kermanshah were selected through multi-stage cluster sampling. They completed the attitude-towards extramarital inventory, NEO five factor inventory (NEO-FFI), Collins and Read revised adult attachment scale (RAAS; Collins/ Read) and Ray forgiveness inventory. Data were analyzed by Pearson correlation coefficient and stepwise regression. **Findings:** The results of the study showed that there is a positive significant relationship between attachment styles and the attitude towards extramarital relations ($p < 0.01$) and a negative and significant relationship of personality traits, extroversion, openness, and compatibility of conscience to the attitude toward extramarital relations ($p < 0.01$). Also there is a positive significant relationship of personality traits and neurosis to the attitude toward extramarital relations ($p < 0.01$) and a negative significant relationship between forgiveness and the attitude toward extramarital relations ($p < 0.01$). **Conclusion:** The results of regression analysis showed that attachment styles,

---

1. Assistant Professor, Faculty member of University of Kermanshah

2. Master of Consultation

3. Master of Science in Psychology

DOI: 10.22051/JWSPS.2017.9301.1171

Submit Date: 2016/4/13

Accept Date: 2017/3/13

personality traits and forgiveness together explain 31% of the attitude towards extramarital relations. According to the results of attachment styles, both personality traits and forgiveness can affect the attitude towards extramarital relations.

Key words

Attachment; Personality; Forgiveness; Extramarital Relations

